

ÜMİT METİN YILDIZ • Soyunma Odası

ÜMIT METİN YILDIZ 1965 yılında İstanbul'da doğdu. Futbola Gaziosmanpaşaspor Genç Takımı'nda başladı. Üçüncü Lig'den Süper Lig'e her kademede Gaziosmanpaşaspor, Konyaspor, Çorluspor, Bayrampaşaspor gibi takımlarda oynadı. 1996'da futbolu bıraktıktan sonra antrenörlüğe başladı. Her ligden çok sayıda takımda antrenör ve teknik direktör olarak görev yaptı: Gaziosmanpaşaspor, Çerkezköyspor, Diyarbakırspor, Yimpaş Yozgatspor, Adanaspor, Küçükköyspor, Kocaelispor, Şekerspor, Orduspor, Gebzespor, Giresunspor, Boluspor, Şanlıurfaspor, İzmit Belediyespor, Sarıyer, Bandırmaspor, Denizlispor, Halide Edip Adıvarspor, Hendekspor, Alibeyköyspor. Adanaspor ile Süper Lig'e, Gaziosmanpaşaspor ve Şekerspor ile İkinci Lig'e, Çerkezköy Belediyespor ile Üçüncü Lig'e çıkan takımlarda çalıştı, şampiyonluklar yaşadı. Mayıs 2017'de Kocaelispor ile Altay'a karşı oynanan İkinci Lig'e yükselme final maçını penaltılarda kaybetti. Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi mezunu. Belgin ile evli, Öykü ve Duygu'nun babası.

İletişim Yayınları 3452 • Futbol Kitapları 40

ISBN-13: 978-975-05-3689-2

© 2024 İletişim Yayıncılık A.Ş. / I. BASIM

1. Baskı 2024, İstanbul

EDITÖR Kıvanç Koçak

KAPAK Suat Aysu

KAPAK FOTOĞRAFI Aytaç Togay

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Oben Üçke

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ÜMİT METİN YILDIZ

Soyunma Odası

İÇİNDEKİLER

Teşekkür.....	7
Metin Hoca'nın Gizli Senaryosu · TANIL BORA.....	9
İLK YARI	13
Futbol ve Güvercinler.....	15
“Çocuklardık, Parlak Yıldızlardık O Zaman...”.....	25
Kenar Çizgide Destan Yazan Adam.....	33
Bir Hollandalı ve Hayaller... ..	49
Ortada Sıçan.....	55
11 Numaranın Laneti.....	61
Orta Yuvarlak.....	71
İKİNCİ YARI	77
Adana'da Antrenör Olmak... ..	79
Şekerli Haller... ..	89
Kendi Söküğünü Dikebilen Terzi: Fikri.....	105
Sonsuzluk ve Bir Gün.....	111

Fani Olmayan Madida.....	117
Bir Şaire Saygı Duruşu.....	127
Mucize ya da “Top Yuvarlaktır”.....	133
“Bu Kadarını Ben de Hayal Etmemiştim” -Kocaeli Günleri-	141
Sanatçılar ve Futbol Sanatı!.....	177
DURAKLAMA ANLARI	185
Ramazan Derbisi.....	187
Bir Otelin Koridorlarında.....	191
Sorular, Sorunlar ve Sayıklamalar.....	197
Sokak Futbolcusu.....	201

Teşekkür

Her şey yıllar önce Tanıl Bora'nın *Adana Futbolu* kitabı için benden bir yazı istemesiyle başladı. "Yazamam Tanıl" dedim, "Yazarsın hocam" dedi. Öyle demeseydi eminim bu kitap hayal olarak kalırdı; ayrıca "Sunuş" yazısı için de binlerce teşekkür. Editörüm, Şekersporlu Kıvanç Koçak'a takımı oluşturmamda, ilk on biri kurmamda, oyuncu değişikliklerinde verdiği destek için çok teşekkür. Tanıştığım için kendimi şanslı addettiğim Barış Bıçakçı'ya desteği için; yazdıklarımı gönderdiğim Akif Kurtuluş'a beni yanıtsız bırakmadığı için; yazdıklarımı okuyup kafamı cayır cayır yakan dostum Cem Dizdar'a; dosyayı tamamladığımda duyduğum tereddüdün farkına varıp tüm yazıları sadece gözden geçirmekle kalmayıp elden de geçiren, adeta yeniden şekillendiren Ender Özkahraman'a sonsuz teşekkürler... Öteden beri evim gibi gördüğüm İletişim Yayınları'nın kitapta emeği geçen her bireyine çok teşekkür ederim. Son olarak yazmaktan vazgeçtiğim anlarda beni devamlı teşvik eden canım aileme, ağabeyim Yüksel Yıldız'a ve dayımlara minnet dolusu teşekkür.

Bir demet futbol hikâyesi yazmama neden olan, hayatımın bir parçası olarak gördüğüm futbola saygıyla...

Metin Hoca'nın Gizli Senaryosu

TANIL BORA

Tanıştığımızdan beri, şöyle böyle yirmi yıldır, ona “Metin Hoca” diye hitap ediyorum. Öyle devam edeyim. Metin Hoca'nın elinizdeki kitabında 1980'lerin ortalarında başlayıp en üst lige (şimdi “Süper” denen Birinci Lig'e) uzanan 10 yıllık profesyonellik futbolculuk tecrübesinin, 25 yılı aşan yardımcı antrenörlük ve teknik direktörlük kariyerinin izleri, serpintileri var.

Nedir o serpintiler? Çocukken tribünden seyrettiği, “devletin başına getirdim” dediği Metin Kurt'a dair izlenimleri var... Kahhar bir hastalıktan 44 yaşında hayatını kaybeden milli futbolcu, “can dostu” Sedat Balkanlı var... Konyaspor'dayken Fenerbahçe'ye, Schumacher'in kalesine attığı gol var... Adana'nın kendine mahsus, emsalsiz futbol küresi var... Futbol kültür mirasımızın nadide parçalarından olan, ikbali de idbarı da görmüş kulüplerimizden Kocaelispor'un idbar dönemi ve onun sıra dışı başkanı var... Taraftar ortamının, sosyal medyadan yakıt alan linççi ruh hali var... Alt kümelerin trajikomik evreni var... Memleketin nam salmış müzisyenlerini, edebiyatçıları sahaya sürdüğü sanatçılar-

yazarlar takımı antrenörlüğü tecrübesi var... Neredeyse galibiyetler kadar, futbolcularının “kafalarını bir nebze karıştırabilmesine” sevinen bir teknik direktörün “paralel” evreni var...

* * *

Türkiye’de futbol endüstrisinin profesyonellerinin kaleme aldığı kitap sayısı, bir elin parmağını geçmez. Bunlardan birini yakınlarda yayımlamıştık: Ergin Keleş’in *Nasıl Yıldız Olunmaz?*’ı (İletişim, 2022). O kitap da, tıpkı Metin Hoca’nınki gibi, özeleştirel olmaktan öte içgörüsüyle yazılmıştı; mizah ruhu taşıyan bir kitaptı ve edebi çağrışımlara göz kırptıyordu.

Metin Hoca’nın kitabının, edebi çağrışımlarla ilişkisiyse göz kırpmaktan ileri gidiyor. *Soyunma Odası*, bir futbol kitabı mı, yoksa bir edebi deneme mi? İkisi birden. Onunkisi, topla “kitap” arasında bir *tiki-taka* gibi.

Kitabın ilk bölümü, daha doğrusu ilk yarısı Özdemir Asaf’tan; ikinci yarısı Cemal Süreya’dan birer alıntıyla başlıyor. Gerçi lirik, aşkı hava ilk yarıya mahsus değil; İkinci Yeni “soyutçuluğu”, politik, bazen sinik tavır da ikinci yarıya mahsus değil. Keza romantik tavır da, 90+’lara, yani kitabın bitiş bölümü niyetine yazılmış Cahit Külebi’li “duraklama anlarına” mahsus değil. Topla edebiyat arasındaki *tiki-taka*ya ilaveten, edebi meyiller ve duygu durumları arasındaki *tiki-takayı* izliyoruz, zihnimiz mekik dokuyarak.

Kendisi de anlatıyor, onun futbolla edebiyat arasında salınan kaderini ismiyle çizmişler. Küçükken ismini kimin koyduğunu sorduğunda annesine, “masal gibi” anlatırmış: “Ümit’ini dayın koydu yavrum, Metin’i de amcan. Dayın şair sevdalıydı ve Ümit Yaşar Oğuzcan hayranıydı. Şair olsun bu çocuk, derdi. Amcan ise Galatasaraylıydı ve Metin Oktay hayranı. O da futbolcu olmanı isterdi. ‘Sonundaki Yıldız’ı

oradan alıp önüne koyacağım, yıldız yapacağım bunu, Metin Oktay gibi,' diyerek Metin'i de o koydu.”

* * *

Metin Hoca'nın da hayalinde, amcasını spor bakanı, dayılarından birini “düşüşleri bakanı” yapmak var! Kendisi zikretmiyor ama icazetine güvenerek, “düşüşleri bakanlığına” yakıştırdığı dayının adını verelim: 1970'lerde devrimci sosyalist hareketin önde gelen emektar şahsiyetlerinden, Devrimci Yol'un “merkez”inden, Ali Alfatlı'dır. Konyaspor formasıyla Toni Schumacher'e attığı golden sonra, kameraya koşup “selam çaktığı” Çanakkale Cezaevi'ndeki dayısı işte o. Futbolumuzun mahrem tarihine geçsin.

* * *

Kitabın maksadını Metin Hoca, “Hayatı futbol, futbolu hayat üzerinden anlatmak” diye tanımlıyor. Evet, kitaptaki *tiki-takanın* esası bu. Peki, başka nasıl tanımlayabiliriz *Soyunma Odası*'nı?

Gayet aşikâr, zaten ilanen tebliğ ediyor, romantik-nostaljiktir. “Sidik kokulu soyunma odalarındaki insan kokusu”nu özler. Belki daha çok *melankolik* demek lazım – malihulya.... Karasevda. Kabullenilemeyen bir kayıp.

Dışavurumcu bir tavrı teşhis edebiliriz. Reel futbol dünyasına dair gözlemlerini işlemekten çok; o dünyayı kendi özlemlerinden, kaygılarından ve kızgınlıklarından bakarak resmediyor çünkü.

Sözün başında “paralel evren” terimine başvurmuştum; elinizdeki kitabın bizi, futbolcularının “kafalarını bir nebze karıştırabildiğine” sevinen, sıra dışı bir teknik direktörün “paralel evreni” ile tanıştırdığını söylemişim. O paralel evreni, *gizli senaryo* kavramıyla buluştursak mı?

Gizli senaryo, anarşist antropolog James C. Scott'ın bir

kavramı. İktidara açıktan kafa tutmanın, tahakküme açıktan direnmenin imkânsız ya da çok zor olduğu durumlarda madunların, ezilenlerin, aşağıdakilerin başvurduğu bir örtülü direniş stratejisini anlatır. Uyuyor göründükleri resmî senaryoya, yani resmî hal ve davranış düzenine paralel bir gizli senaryo yazarlar. Takındıkları tavırlar, ettikleri laflar resmî anlam düzenine açıktan karşı çıkmaz, ona tamamen zıt da değildir; kâh ondan hafif saparak, kâh kılık değiştirerek, kâh onu alaya alarak vaziyeti idare eder. Vaziyeti idare ediyor olsa da, aslında rızası olmadığını, gönlünün başka yerde olduğunu, bir şekilde belli eder. Hiç yoksa aynı konumda olduklarına belli eder – hiç yoksa kendi kendisine belli eder!

Scot'un şu veciz gizli senaryo tarifine bakın: "... tahakkümün görünür sahnenin dışına ittiği acı diyalogun bir parçasıdır..."¹ Metin Hoca'nın Orduspor yönetimiyle anlaşmaya giderken 12 Eylül öncesinin Fatsası'nı, sosyalist belediye başkanı Terzi Fikri'yi hatırlayışı, muhataplarının tam nereye koyacağını bilemediği müphem bir Fatsa muhabbeti açması, bana tam bunu düşündürdü.

Metin Hoca, bir yandan futbol endüstrisinin haşın, bayağı ve insaniyetsiz dünyasında var olmaya çalışırken, bir yandan da o sağır dünyaya başka türlü bir şeyin ihtimalini fısıldamaya çabalayışıyla, katı savunmayla iyimserliğe geçit vermeyen berbat bir sahada umuda ince ara paslar atmasıyla, bir gizli senaryo yazıyor aslında.

Bizim de hayalimiz, gün olup kulakların o fısıltılara açılması, gün olup o pasların yerine ulaşmasıdır.

1 James C. Scott, *Tahakküm ve Direniş Sanatları*, çev. Alev Türker, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 1995, s. 159.